

in sepiemanea — muncu —
si a si dominec'a; in sepiemanele cu
urbatori inse numai de doue ori.
tinilu pentru monarchia :
anu anu 10 fl. — cr. v. a;
dumetate de anu 5 " " "
pan patrariu 2 " 50 " "
centru Roman a si strainetate :
anu 30 franci;
dumetate de anu 15 "

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la si prin an-

correspondenti ai nostri, la tute postele, si
de o dreptulu la Redactiune, Stationarase
Nr. 1, unde sunt a se adresu tote edito-

privescu foia. Cele nefroneate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anunț si alte comunicatii de
caracteru privat, se respunde căte 6 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu.
Tasseea erariale de 30 cr. v. a. pentru
odata, se anticipa.

Notitare de prenumeratiune la „Albina.”

pre patrarialu alu II-lea, ce se
sepu cu 1. aprile, unde ni espirara peste
de abonamente.

Pretiurile si conditiunile se vedu in
patrariala foii.

Pentru mai usiora orientare a celor
spectivi, insemnam, că adresele dom-
itoru, ale căroru prenumeratiune espiră
diu'a de 31 martiu a. c. sunt notate cu
ter'a M. mare. Rogam deci a grabi cu
innoirea innoirii de prenumeratiune,
cu de prenumeratiuni nōne.

NB! Din cauza stramutării in stabili-
mentulu tipograficu, aparerea nrului pre-
ente a intardiatu cu o di.

Redactiunea.

Budapest, in 24/4 aprilie n. 1876.

In urm'a urmeloru, dupa tainuiri in-
chinate, odata se scose la lumin'a dilei
votatului indelungatelor svatuiri, ce
vara ministrii magiari cu cei austriaci,
spre cestiunilor economice-politice,
introse intre Ungaria si Cislaitania.
fost ast'a ieri, la dominec'a neredentio-
ni Tomi. Di a celei mai amare desilu-
nari su ast'a!

Marele ministru liberal, Cali-
mann Tisza, infacisindu-se adeca a
era in clubulu turmei sale de mame luci,
si schită in generale decursulu consul-
tarilor dela Viena si aretă resultatulu
de pan' acilea a acelora. Cestiunile, asupra
caroru s'an estinsu svatuirile, dupa spus'a
hi Tisza, au fost: tarifele vamali, resti-
tuirea din vame, dările de consumu si
banc'a; pe langa acestea, din partea austriaciloru s'a cerutu sè se ièe sub desbatere si cestiunea cotei, in legatura cu ces-
tunile de mai sus. Si resultatulu este,
ca in privintia tarifelor vamali s'a me-
diocitu contielegere, inse numai in urm'a
concessiuniloru din partea ministrilor
magari; de asemenea urm'a contielegere
si eu privire la restituirea din vame, re-
cunosendu-se din partea austriaciloru
nedreptatirea ce se face Ungariei si asia
dechiarandu-se ei a fi gata sè desdaune
in asta privintia, din anu in anu, erariulu
ungurescu; — dar cu privire la dările de
consumu si la banca, austriacii respinsera
resolutu tote pretensiunile Ungariei, ér
ministrii magari, nevoindu a recede si in
aceste puncte dela pretensiunile juste ale
Ungariei, au intreruptu consultările mai
departe si ei si-au datu demissiunea in
manele Majestății sale! Majestatea sa inse-
nu li primi demissiunea, ci ceru sè se mai
rapedesca inca odata pan' la Budapest

si sè se svatuiasca cu partesanii guverna-
mentalii asupra resultatului obtinutu.

Pan' aci resultatulu consultăriloru
dela Viena. Si acu urma icon'a trista a
situatiunii.

Resultatulu nefavoritoriu a svatui-
riloru dela Viena l'a recangescutu si con-
statatu insusi Tisza si cu colegii sei, candu
se vedura indemnati "prin ne-succesu a
intrerupe negotiatiunile cu austriacii si
a-si depune portfoiele in manele Monar-
chului. Cu tote acestea, Tisza se puse acu
sè presiunedie asupra satelitiloru sei, ca
sè-lu springesca la inchiaarea unui pactu
chiar si dupa pofta austriaciloru si cu
totulu stricatosu Ungariei. De aceea —
dupa ce spuse ca nu doresce ca partit'a
liberale se ièe acu sub desbatere formale
resultatulu consultăriloru dela Viena,
nevoindu ministeriulu a decliná dela sene
responsabilitatea, se apucă a depinge cu
cele mai negre colori situatiunea. Mai
antaiu spuse, că concessiunile ce a elup-
tata elu, — cari intr'adeveru se potu re-
duce tocmai la zero, — suntu massimulu
dela ceea ce se poate ajunge, si ca nici unu
altu guvern nu va fi in stare sè castige
mai multu dela austriaci; ér apoi — pen-
tru a dà mameleciiloru sei sè-i pricepa
pofta — adause, că elu nici nu crede, ca
vr'unu altu guvern sè fie in stare a cas-
tigá in Diet'a nostra o majoritate pentru
unu resultatul mai micu, decâtul celu ce l'a
ajunsu guvernul actuale, ci de buna
sema celu urmatoriu va trebui ca se
disolve camer'a si se scrie alegeri nove,
cari inca nu vor poté avé altu resultatul,
decâtul celu de astadi. Si aci avisă apoi,
ca astu-feliu va trebui sè ajunga poterea
in man'a reactiunii; ér de aci vor se urme-
ze cele mai mari incurcaturi si daune pentru
Ungaria, precum: crescerea deficitului,
disparerea a totu credetulu, iritatia
generale in intréga tiér'a si in urma des-
facerea tuturor relatiuniloru!!

Apoi spre a completá icon'a intimi-
dării, mai reflectă si la turburările din
Oriente si de aci aretă marea necessitate
de a se evitá, astadi tocmai, orice ne intie-
legere si conflictu intre Ungaria si Austria!

Referat'a si-o inchiaia min. preside-
dinte astu-felin: De va inchiaia guvernul
actuale pactul dupa resultatele de pan'
acilea, membrii cabinetului vor devemí ne-
populari, vor fi espusi la grele infruntări,
vor fi acusati de tradatori ai intereselor
tieriei; en ince am firm'a convictione, ca
tote acele acușări vor fi mai indreptatite,
de nu vom inchiaia noi pactul, eaci
atunci am impinsu tier'a in prepaste!!

De aci se vediu deci curatul, că Tisza
numai a giunitu cu demisionarea. Si asta
imprejurare debelasă forte pe partesanii
sei, cari vediura că Neamtiul mi-a dre-
satu pan' la blandet'i a mnelului si la tem'a
iepurelui pe Tisza loru celu acasa atâtu
de crancenu si amenintiatoriu pan' la fo-
cosiu facia de bietele naționalități nemag-
iare din tier'a data préda Iacobiei mag-
iare. Deci desi cunoscceau ei curatul pofta
lui Tisza de a remané la potere, totusi
peste 60 de de utati la momentu subscrise
o declaratiune, prin carea cerura
a ministeriulu sè nu se indestulesca cu
concessiunile ce se facu Ungariei prin
austriaci, ei urme ce va urmá, elu sè in-
siste pe langa demisiune.

Ce va urmá de aci, se va vedé in
curendu, căci astadi au pornit ministerii
nostru érasi la Viena si in decursulu se-
temanei acestei-a se astepta cu positivitate
luarea de otariri definitive. Nói ince,
cu tota ruptur'a in partit'a liberal, cre-
demu că pactul se va inchiaia dupa pofta
Neamtiului si Tisza totusi va ave o majori-
tate de mameleci, care nu va sustine.
Nici că poate fi altu-cuin, candu Iacobia
magiara, de a stepani, este foră margini,
é Neamti sciind'o ast'a si mai sciindu că
magarii prin stepanirea loru orbescă de
9 ani s'a demoralisatu si slabanogetu cu
totulu, instrainandu dela sene pe tote
naționalitățile din tiera, nici că li pasa si
nu i dore capulu de amenintările ungur-
esci.

Astu-feliu s'a facutu lamina asupra
negotiatiuniloru secrete dela Viena, si
naintea lumii si tieriei s'a veditu crancenul
Tisza cu ai sei in adeverat'a lorn figura de
pitici, amblandu nu dupa interesele tierii,
ci dupa Iacobia loru de a stepani.

Budapest, in 26/4 aprilie n. 1876.

Situatiunea in Oriente devine din ce in
ce mai critica, si scirile ce sosescu din si
despre acele parti nu lasa nici o indoielu, că in
curendu au sè se desfasuire aici lucuri mari.

Mai antaiu din pările rescolate ale Her-
tiegovinei si Bosniei se reporta totu despre in-
vingeri ale crestiniloru asupra Turciloru,
fresce in loviri mai multu intre cete singura-
tece si fora de vr'unu planu regulat, dar cari
eu tote acestea insufla incredere resculatiloru
in poterile loru, si apoi acitia forte dorulu
Seibileu si a Muntenegriniloru de a pasi in
actiune, é mai vertosu sunt calificate a atrage
in taber'a insurgentiloru luptaci nu numai din
Hertiegovina si Bosnia, si din Serbia si Mun-
tenegru, ci — dupa cum spunu scirile mai
noue — si multime de oficiri pensionati din
fostulu confiniu militare a tieriei nostre, in
urm'a deseloru sciri despre succesele rescula-
tilor, inca trecuta granita in provincie

resculata si se alaturara cetelor de insurgenți.

Apoi nu numai atât'a. O depesia de ieri, din Rusciucu, ni spune, că Bulgaria peste totu subminata de comitete revolutiunari si iscucnirea rescolei va sè urme cátu ce Serbia va pasti in actiune.

Er facia de acestea in Serbia pregatiile de totu feliulu pentru resbelu se facu cu cea mai mare graba; multime de cai, apoi postava si pana si munitiuni se procurara de curendu chiar dela noi, er inciutu nu a succesu imprumutul silnicu in tiera, "acu a inceputu guvernul a primi in locu de bani si naturale. De altu mentrea armat'a s'a dirigatu mai tota cátu confiniulu sudicu si si catra Bosnia, si cu fina lunei curenti are sè merga la Paraciu, chiar centrulu intre Nissa si Belogradu, si principale Milanu, afandu-se acolo intregu statul major serbescu si asteptandu-se deci ca de aci in curendu sè se incepa actiunea.

In urma inciutu pentru unu rezultatu nefavoritoriu, a inceputu Serbia a nu se mai teme, caci in atare casu acu de buna sema potecata, ca va scii muscularu sè o apere de pericolu. Ast'a se potecalcu cu positivitate mai alesu si din cele ce se templara de curendu in Constantinopole, candu era gata sè se dispuna trecerea trupelor turcesci in Muntenegru, din cauza ca la ataculu ce avu Mustarpass'a cu insurgentii la pasulu Duga, pe candu incercă a provianta Niciciulu; dar atunci reprezentantele turcescu de pe langa Porta misca pe reprezentantii tuturor poterilor de facura pe Turcu sè abdica de acelui planu periculosu. Astfelui deci se vede, ca muscularu scii astadi sè sucesca tota diplomati'a dupa planurile sale in Oriente. De aci dara cu interpretare se astepta desvoltarea in curendu de lucruri mari in Oriente.

Caracteristic'a francmasoneriei:

Francmasonerfa (zidaritulu liberu, Freimauerei,) e o societate semi-secreta, latita cam peste tota Europa si peste o parte a Americei. Scopulu ei dicu ca e: a propagă principiele de umanitate si cultura; acestu scopu deci este nobile si frumosu.

Dejă nainte cu cátu-va ani inse, noi facuram atentu publiculu nostru la acésta societate ca la un'a pseodo-umanitaria, carea incepu a-se lati si printre Romani, deosebitu in unele parti ale Banatului, cum d. e. Oravitia si Recitia, si apoi in Bucuresci si mai alesu in Iasi, pre unde essistu dejă loge francmase. Atunci dara ne-am fost pronunciatu contra francmasoneriei, si am rogatu publiculu nostru a-se feri de dens'a, ca de o institutiune ce nu numai ca nu ni ajuta nimica, ci din contra, colucra la introducerea si latirea spiritului cosmopoliticu ce nu cunoscse nationalitate, si prin urmare noue Romanilor asta societate ni este pericolosa.

Revenim acu asupra acestui obiectu din unu incidente ce insemnàmu mai la vale, si care justifica parerea nostra de atunci. Premitemu inse aci, ca caracteristica, parerea invetiatului Otto Rhyé, care dice in studiulu seu asupra francmasonilor, ca barbatii de spiritu energetic si patrunditoru pururea au despretiuitu francmasonerfa, si aretandu-o elu ca o institutiune basata pe nesce fruse pompöse, o numesce chiar o „retacie a crerilor omenesci.“

Gouvernele de aceea au si lucratu multu pentru a sterpi societatea francmasonilor, dar far' de succesu, caci pururea s'au aflatu omeni de cei prea comodi si prea buni la anima, si peste totu omeni slabii si neenergiosi, pentru cari francmasonerfa a avutu, si are si astadi, o attractiune mare.

Asia spriginita a fostu francmasonerfa de potentati s. e. casi cei de sortea lui Franciscu I. sociulu Mariei Theresiei, carele nici candu n'a escelatu prin vro fapta

insemnata, ci au fostu condusu in tó te de soci'a sa.

Regele Fridericu al II. din Prusia inci se fi fostu francmasonu, dar acest'a se pare a fi intrebuintiatu francmasonerfa ca unu instrumentu pentru ajungeerea scopurilor sale egoistic; celu pacinu acea e sciutu, ca dupa principiele francmasonilor densulu 'nici cindu n'a lucratu, caci intre multe altele, viet'a a multe mi de omeni a siertit uelu pentru scopuri dinastice. Cam asiá credem sè si cu Imperatulu Vilieu si cu principale de corónu alu Angliei, cari inca sunt francmasoni.

Ai fi inse nedrepti deca n'am recunoscere, ca intre francmasoni se afla si barbati, carora intr' adeveru li jace la anima miseri'a omenimel si círi voiescu a lucră intr' adeveru la latirea principielor de umanitate si cultura; dar pentru acele francmasonerfa totusi se bisidia numai pe nesce fruse bombastic, pe nesce producții de comedie, la a caroru privire seu audire ori-care nepreocupatu nu mai scie sè rida ori sè compatimesca pe zelosii frati zidari liberi.

Si cumca este asiá, ni spunu scrierile despre caracteristic'a si tendinti'a adeverata a deosebitelor specie de francmasoneria. Apoi mai e de insemnatu, ca scrierile speciali asupra francmasoneriei sunt scrisede fosti francmasoni, carora deschidiendu-li-se cu timpulu ochii, si caindu-se de tempulu perduto cu fruse góle, au repisit uelu dintre zidarii liberi.

Chiar de curundu apară, (in editur'a lui Hartleben din Viena, si Metzger din Pesta,) o brusura scrisa in limb'a germana si intitulata: „Discoveriri din francmasoneria!“ Autorul ei este Ch. C. Rouher, carele insusi se numesce francmasonu alu logei „L'Amitié de Paris.“ Acésta brosura se occupa deosebitu cu francmasonii din Ungaria.

Si éta ce dice, intre altele, dlui Rouher:

Recastigandu-si Ungaria la 1867 constitutiunea, emigratii magari, cari pana acilea petrecusera respirati prin diferite tieri, incepura a fondá in Budapest'a unele loge de francmasoni, si apoi si in provincia. Caus'a adeverata a fondarii acestor loge inse nu era atât'a dorulu emigratilor reintorsi in patria d'a lucră pentru umanitate, ci mai multu pentru a le intrebuinta spre scopuri de partida politica.

In Ungaria essistu 2 feliuri de loge, ioanine, (Johannes-Logen) si scotte (schottische L.) Cele d'antai sunt fondate de Deákisti cu Franciscu Pulcszky in frunte, ér cele din urma de omenii lui Tisza. Superiorul logei pestane, numita „La marele Oriente“ este d-lu Georgiu Ioanoviciu, romanu renegetu, alesulu deputatu alu 1/4, de alegatori din cerculu Bogsiei, acelu d. Ioanoviciu, carele — dupa parerea unor prea zelosi francmasoni seu orbiti prin francmasoni — are mai multe merite nationali, de cătu unu Babesiu ori alti barbati natiunali romani, cari au lucratu si lucra din respozitori pentru binele poporului romanu.

Capulu logelor scotte este contele T. Csaky, carele pôrta pomosulu titlu de: „Superioru-Inspectoru suveranu si atotpoternicu monarchu!“ Alu doilea maestru mare pôrta titlulu de „Principe suveranu alu crucei de rose,“ ér ceialalti superiori se numesce „Cavaleri de Cardos.“

Dlu Rouher sbiciesce in unu tonu satiricu acésta bombasteria copilaresca, si peste totu numesce francmasonerfa ast'a dela noi: „calossale Lächerlichkeit, „alter Plunder,“ „Schwinderei“ si „leere Phrasen“, ér cea din Americ'a: „comödienhaftem Humbug“ etc.

Mai este de insemnatu, ca in opulu dlui Rouher se spune, ca specia scotica de francmasoni, (adeca la carea apartiene Tisza

cu ai sei,) la inceputu n'a fostu altu dec o societate secreta revolutionariu, alata Iesuitii, a partidei catholice a reginei Stuart de Scotia, a carei scopu era a usc domini'a peste Britania mare.

Atât'a parerea unui francmasonu frate asupra fratiloru sei retaciti din Ungaria America; apoi diariul vienesu „Presluandu notitia despre brostur'a dlui Rouher se esprima in N. 98. dela 9 l. c. cam totu tonulu de mai susu.

Unu proverb dice: „din fapte se cunosc omulu.“ Ei bine, francmasonii dicu, ca de lucra pentru latirea umanitatii si culturii Tisza si inca alti ministrii unguresci si francmasoni. Ore desfintiarea gimnasiilor slovace, oprirea celor mai bune carti de scolele romane de din cõci de Carpati, detinerea a ori carui ajutoriu materiale pe scopurile culturale a nationalitilor ne-magiere, si cîte alte acte asupriorie ale stepenilor magiere, insemnedia ele a lucra dupa principiile umanitatii si pentru latirea culturii. Respunzul este curatul.

Noi Romanii deci nu numai n'aveam spriginim frumosu francmasonerfa domnesca, ci contra trebue sè o combatemu pururea, ca pericolu pentru nationalitatea nostra. De acea pe francmasonii romani de prin logele domnești a noi ii facem atentu la retacirea lorupale antinationale, si la scopulu celu ascuns alu dnilor din loge. Credeam a ni implementa detorintia nationale, caci intre francmasonii dela noi cunoscem si pe unii ce-au esit din opinia si s'au facutu domni cu bani romnesci, studiandu cu ajutorie dela illustrata milia Mocioniana; prin urmare ei au sans detorintia a fi romani buni, er nu unelte, cont Romanului, in manele domnilor dela loge stepanitorilor magari.

Sibiu, 23 aprilie 1876

Membrii sinodului archidiecesan, adu de vr'o cátiva, amesuratul cercularului Esentiei Sale, parintelui archieppu si Metropolitului Mironu Romanulu, din 12 fauru 1876 — 515 cons. plenaru, au luat adi parte la serviti divinu, celebratul de Esentienta sa p. Archiep si metropolitu, cu invocarea santului spiru in biseric'a din cetate. — Dupa finirea servitiului divinu membrii sinodali intruindu in sal'a siedintelor din Seminariu, au ales o deputatiune, care a invitatu pre Esentienta Sa la deschiderea sinodului. Esc. sa la intru in Sinodu fu intempinat cu intreite eschamari de „sè traiesca!“

Ocupandu loculu presidiale, deschise nodulu cu urmator'i a cuventare, adese intrupta si urmata de eschiamari de „sè traiesca!“

Pré stimatilor domai deputati, Iubitilor frati, iubitilor ffi sufletesci! A sositú érasi, si éta ca e de faciatem pulu, in care biseric'a nostra nationale romane dupa statutulu ei organicu este chiamata se aduná prin representantii sei preotesci mirenesci in tota eparchie, prin urmare si archidiecesea nostra transilvana, spre a cosemi dela organele sale administrative si spre cele luate in decursul anului din urmă si spre a luá mesurile, ce le va afila de bu pentru prosperarea eparchiei in venitoriu.

Ca archiereu venit aicea si intrat functiune nainte cu unu anu, me aslu in mentulu acest'a cuprinsu de o ingrijire seriei pentru ca greutatile unui inceputu nou pentru mine, starea lucrurilor, ce o am aflatu aicea pedecile provenite din mai multe parti si i sasi greutatea afacerilor archidiecesane, adusu cu sine: ca eu insumi sè fiu silitu marca anulu nostru tratutu de unu anu resultate visibili pucinu fructiferu, si printre pucinu aptu d'a multiuni asteptările presentantiei archidiecesane,

Cu tota acestea, cõscientia mea liniscesce deplinu si me face sè stau cu frumina naintea domnielor vostre, domni de-

că pentru că cu curationi'a sufletului, cu care m'am supus la sarcin'a grea de archipăscopu, mi-am incordat, pre cătu mi-a statu în potere, nisuintele mele intr'acolo, ca să punu baze firme la prosperarea archidiocesei noastre prin restaurarea păcii int'rene in corpălu nostru besericescu, (aplause,) ca asiā viet'a nostra biserică se se pota desvoltă liberu in spiritul si pe basele statutului nostru organicu. (Aprobare generale.)

Cu diu'a de astadi facem ușor inceputu la unu periodu nou in vieti'a constitutionale besericescu. Alegurile pentru sinodulu nostru archidioceseanu, pe unu periodu nou de trei ani, au decursu neinfluenta cătu de pucinu din partea mea, (se traiescă,) pentru că eu, incrieru in maturitatea clerului si a poporului nostru archidioceseanu, m'am aflatu indemnănatu a me margini numai la descoperirea in generalu a dorintiei mele, ca adeca să vedu reprezentata aicia archidiocesea nostra prin creștini devotati binelui comune, iubitori de pace, iubitori de progresu, ca asiā in buna armonia să potem face celea necesarie spre binele săntei nostre biserice. (Aprobări. Să traiescă.)

Domnile vostre, domniloru, trimisi aici prin increderea clerului si a poporului, sunteti chiamati a conlucră la cladirea sionului nostru pe basele depuse in statutulu organicu. Domnile vostre veti avea ocasiune de a cunosc scaderile si necessitatile, cari se ivescu in administratiunea archidiocesana. Dela Domniele vostre asteptu să concentrati in prejurul meu poterile, ce mai lipsescu spre acelu scopu, ca trebile archidiocesei nostre, aduse in deplina armonia cu interesele intregei nostre provincie metropolitane, să prosperedie din mani bune, neconduse de alte interese, decătu singura numai de celea ale binelui comune.

Cu deosebire Ve poftescu, domniloru, ca petrunsi de santieni'a scopului, pentru care ne am intrunitu într'o biserică constitutionale, se bine-voiti a lucră din tote poterile in lăintru sinodului nostru si afara de sinodu pentru intruparea pacii si concordie in sinulu archidiocesei nostre, ca asiā toti se simu un'a, si poterile nostre, care altcum se risipescu in certe interne, să le potem folosi intrunitate spre scopulu nostru comune, care este: lumina, cultură, moralitatea si bunastarea tuturor, carii ne numim fii a unei aceleiasi biserice nationali. (Applause.)

Premitiendu acestea si impartesindu-ni binecuvintările mele archieresci, sessiunea ordinaria a sinodulu archidioceseanu pentru anul curint 1876 o dechiaru de deschisa. (Applause. „Să traiescă!“)

Dupa această, in intielesulu regulamentului afacerilor interne, Esc. sa provoca la mes'a presidiale de notari interimali pe par. Gal. Siagău si pe dep. mireni Moise Branice si Eug. Brote.

Se cere apoi presentarea credintiunilor si dupa ce se prezinta tote actele electorale si o consennare generale a deputatilor alesi, se otaresce ca verificarea să se faca in modulu usitatu panacilea, adeca formandu deputatii alesi doue comisii verifierie, astfelii ca cei alesi in cercurile I—X să formeze prim'a comisiiune si să verifice pe membrii din cercurile X—XX, er cei din cercurile X—XX să formeze a dou'a comisiiune si să verifice pe cei alesi in cercurile I—X, avendu a reportă ambele in siedint'a prossima de mană la 10 ore a. m.

Cu acestea siedint'a prima se redica, er membrii sinodali se presentara apoi in corpore la Escenten'i sa.

L. Temistora, aprilie 1876.

„S'au conjurat si elementele contra noastră si ne amenintia cu perire!“ Vai că amanu suna, dar bine e nimerita aceasta disa a iubitei „Albine.“ Pana ce campiele celea aproape de apele Ungariei sunt acoperite de apa ce face dave mari: pe atunci de alta parte

Banatulu, pamentul sagaduintiei in care curge lapte si miere, dupa starea sa din primaveră această, lipsa si fomele ni promite numai. In sute de lantie de pamentu ce fusera semenate cu grâu, parte prin vermi, parte si prin alte cause nesciute, peri graulu asiā, incătu la ivirea primaverei trabuira arate si semenate de nou, cu sementia de primavera. In Seceani Murani, Jadani, Merci-satu ei Orci-satu a trebuitu să se faca asiā.

Economii plini de superare deci nu mai sciu ce se faca, caci in semenaturile de est-tempu si-pusera tota sperantă, pentru d'a poté să scape in cătu-va de multele necasuri ce li pusera stepanii pe capu cu multimea de dări, spre a-si indestul ei sburdalnictele loru. Si cu tote acestea asprimea la incassarea darilor totu nu inceta, desi bietului poporu s'a luatu totu ce avu si remase abia cu pelea intréga. Scapa-ne Domne, de atari stepanitori nemilosii, cari in orbi'a loru nu vedu, că ruinandu-ne pe noi, se ruinedia si pe sene si arunca patri'a in mari necasuri!

Nu-i destulu cu batai'a lui Ddieu in semenaturi si cu despoiarile pentru dări; mai vinu si alte necasuri asupra noastră. Peste totu numai lucruri triste se petrecu prin partie nostre; se pare că ne apropiam de dilele cele de apoi, inse fora de a presenta astă, caci altu cum dora totusi ar incepe a se pocai pe catosii ce despoia poporulu.

Si cu tote acestea de cătu-va tempu nu prea resufia in publicitate vajetele poporului asiā de dese, dupa cum se areta faptele tiranilor mici contra poporului; cau'a inse este că poporulu si cu fruntasii sei credentiosi au ajunsu dejă a nu mai nisi crede in potinti'a domniloru de a se intorce de pe calea peccatorilor, si asiā traiescu in suferintia, dar sub spudia ardiendu focul resbunarăi; de s'ar indreptă lucrurile, ca să nu ajungemu atari dile amare! Dar dorere, nu vedem nici semne spre indreptare, ci totu mai spre reu mergemu. Asiā dupa despoarea poporului, urma colosalii defraudări de bani, parte erariali, parte comunali, cum spre exemplu, intre alte multe, in comun'a Jadani se defraudă peste o mia si diumetate de florenti, si totusi respectivii defraudatori nici pana astazi nu sunt trasi la respondere, ba ei inca si din retinerea loru sunt pusii pe petitor liberu, si numai bunulu Ddieu scie, că traganandu-se tréb'a astfelii, candu sa se ajunga asta comuna la banii sei.

Astă si altele ce se publicara prin „Albina“ caracterisedia din destulu bun'a amministratiune a dloru din fruntea comitatului nostru temisioreanu. Si totusi aci nu se tramete unu Ujfalusy! Semnu destulu de lamurita despre decaderea moralității publice. N'au deci dreptu stepanii, candu numescu de agitatori pe cei ce casă Babesiu, pe candu era in Dieta, li spuse că prin portarea loru au stricatu cu totulu moralitatea publica, chiar pana in straturile poporului. Eta noi li spunem casuri concrete; indure-se deci a dispune ceretare si nu lase, ca bub'a să prinda radecine nestirpibili, numai pentru că li o areta omeni pe cari — sciindu-ii amici ai poporului — ii urescu din sufletu. Desteptati-ve, stepanitori, nainte de a fi prea tardi si nu fugiti de adeveru casă liliacii de radiele sorelui!

Pe langa batai'a lui Ddieu cu semenaturi rele, si pe langa asupririle domnesci cu dările si cu delapidările cele dese, mai cadu apoi asupr'a bietului poporu si lipitorile de jidovi cu cametele cele ne mai pomente!

Si svatulu tieriei nici nu gandesc să scape poporulu de aceste locuste prin o lege in privința usurarii, desi de cele mai mari rele cadu asupra poporului din lips'a unei atari legi, dupa cum forte bine se areta de curendu intrecorespundintia a „Albinei“ din partile Chiorului. Si cunca asiā este, éca vinu a dovedit si eu prin unu exemplu de prin partie nostre.

In orasiusu Vinga este o familia jidana numita Ströbl; aceasta, familia face

imprumutări Romanilor cu perante de 12 cr v. a. dupa unu florinu v. a. la un'a sepetana, adeca cu $52 \times 12 = 6$ fl 24 cr v. a. la unu anu dupa unu florinu, er dupa suta 624 fl v. a., necalculandu aci si interesele dupa interese! — Nefericitulu ce luă deci imprumutu 100 fl. v. a. la anulu e detoriu jidanului cu unu capitalu de 724 fl v. a. Si apoi este ore cu dreptulu ca să se mai cera dela popor totu sacrificie pentru tiera, candu svatulu tieriei nu se ingrigesce de feliu de binele poporului! Deschideti-ve ochii, domni din svatulu tieriei, si ganditi si la binele poporului; er tu poporule, fii mai cu bagare de séma candu ti-alegi deputatii la Dieta si-ti alege pe cei de unu sange cu tine, cari ti-cunoscu dorerile si necasurile, caci numai acesti-a se lupta pentru binele teu in svatulu tieriei!

* * *

Spunendu pan aci unele din necasurile de pe la noi, să mai adaugu o faptă buna. Unu medicu de ochii, calatorindu de către Retitia, spre Aradu, ajungendu in comun'a Jadani s'a oprjutu aci pucinu timpu la birtu. Elu intrebă de birtariu, că nu este aici vre-unu omu care ar patim de ochi? — si spunendu-i-se că este unu omu seracu Teodoru Bodrogeanu, carele fiindu morariu de profesiune, nainte cu 30 ani ferecandu o pétra la mora, din intemplare i-a sarit in ochi una sfargia de pétra si din acea orbitu cu totulu.

Tenerulu doctoru Woin Nicovici, locuitoriu in Sanu-Nicolaulu-mare, in facia antistieei comunali si a mai multi omeni si-incepù operatiunea cu nefericitulu orbu si in 5 minute i curatì amendoi ochii asiā, incătu dupa curatire omulu singuru eschiamă: „Dne multiemesu-ti, că mai vedu odata lumea; te vedu, dle! Primăsca deci Dlu Nicovici multiemita publica pentru acesta facere de bine. Ddieu să-i respatesca cu vietia fericita si indelungata! — i. —

Library Cluj

Beregseu, martiu 1876.

In dominec'a dela 28 I. c. in parochia din Beregseu s'a introdusu de parochu alesulu poporului G. Bugariu. Bucur'a poporenilor si astadata, intocmai ca la alegerea dsale, a fostu generale.

Parintele protopopu M. Dreghiciu in cuventulu de introducere, dupa cele formali, atinse si areta insemnetatea scolei si a bisericei si inchiața recomandandu alesului poporului zelul si fidilitate către acestea, si peste totu către poporulu romanu.

Noulu parochu respondindu la cuventulu de introducere a parintelui protopopu, lurogă să aduca la cunoscintia bunului nostru Archipastoriu, că va nisuf cu sancitate a-si imprimi chiamarea sa, că va ramane pururea fidele bisericei strabune, si parinte adeverat poporului. Apoi se adresă către popor in cuvinte de cele mai mangiatorie repetindu ceea ce a promis poporului dupa alegerea sa, adeca: *credintia in biserica strabuna zelul intru luminarea si desceptarea lui la timpu de nevoi sinceritate si nefaciaria facia de causele noastre naționale urmandu in ele barbatilor noștri fruntasii pe scurtu lucrare neobosita la bunastarea si fericirea poporului nostru.*

Aminu; asiā să fie si asiā să traiesci, parinte Bugariu, multi ani fericiti!

Gruia.

Abrudu, aprilie 1876.

Beserică si scol'a ni sunt cele mai scumpe si mai de folosu; de aceea apoi — mai alesu dupa ce prin vitregimea templului, slabitiunea nostra si reputarea stepanirei, am ajunsu a nu poté desvoltă semne de vietă, decătu numai pe aceste terene — ni este sacra detorintia să lucrăm din respoteri, pe tote căile, intru bunastarea acestor institutiuni!

De aci purcedindu comitetulu dela beserică gr. or. din opidulu montanu Abrudu a

arangiatu in carnevalulu trecutu unu *balu*, destinandu venitulu curatul bisericei si scolei din locu. Acelu *balu* s'a arangiatu la 22 fauru v. a. c.; a fost cercetatu de una publicu alesu si numerosu, atat din locu, catu si din joru; petrecerea a fost forte viale si a indestulit pe toti; er venitulu curatul — dupa censurarea tuturor actelor de incassare si a celoru despre spesele de 86 fl 18 cr, v. a. — este in sum'a de 197 fl 32 cr, v. a.

Aducendu-se, de odata cu acestu reportu, cea mai profunda multianita dñiloru contributiori, lasam s'e urme aci alaturatulu si dupa censura aprobatulu

Ratiociniu publicu,

despre contribuirile maranimoze la balulu abrudanu din 22 fauru a. c. v.

a) *Din Abrudu*, prin colectantii *Dionisiu Bolosu*, primu comere si curat bisericei si *Radu Santea*, invet. prim. s'a incassatula dela dnii: Dion. Adamoviciu, par. gr. or. 4, I. Popu 2, Dian. Balosu 3, Ales. Popu 2, Corn. Tobi-as, prim. 5, Ios. Crisianu adv. 2, Radu Santea, inv. 1, Ales. Filipu, adv. 2, Nic. Vladu, apot. 2, I. Galu unu taleru, Nic. Fauru 2, Ales. Ciur'a par. gr. cat. 1, G. Balt'a 2, Dav. Vasile 2, Constantia Tobias 1, I. Crisianu palarieru 2, Sim. Corcosiu 1, Ios. Vantia jude sing. in pens. 1, Sim. Demianu concip. de adv. 1, G. Ivasa comere 2, Ales. Vasile 2, Sim Str. Siulutiu 1, I. Ternovianu not. prim. 3, Nic. Crisianu canc. adv. 2, Nic. Lobontiu 3, Ios. Lazarovici 2, Julian'a Siulutiu 1, Ales. Siulutiu 1, Dion. Siulutu 1, Sofica Monia, ved. 2, Vic. Baritiu, prim. in Abrudu-satu 2, Amosu Siulutiu 1, Elisabeta Ghiionca 2, Sof. Drumariu 2, Nic. Drumariu 2, P. Fizesianu 4, Francisca Cumanu ved. 2, G. Hazu 1, Sam. Cirlea 1, G. Moldovanu jun. 1, Popu Simeonu ved. 2, Rom. Grita 1, Nic. Germanu 1, Ales. Cobori 2, Nic. Hazu 2, G. Ianete 1, Nic. Dorobantu 1, Nic. Losnitia 1, Solom. Coroiu inv. 1, Solom. Lobein 1, Sim. Henzelu cu familia 10, G. Cosm'a 2, I. Feurdeanu doct. 1, Rudolfu Lövi 1, Const. Costinu prof. in Bradu 2, Mich. Onitiu 2, Sim. Mestecanu 2, Nic. Mestecanu par. gr. or. 1, I. Crisianu 1, Nic. Heteu 2, Sim. Caianu doct. 2, Albert Balinth doct. 2, I. Almasianu 2, Nic. Devianu 1, Nic. Str. Siulutiu 2, J. Tabacovicu 2 fl.

(Va urmă.)

Varietati.

[*] (*Camataritulu in Austria*.) De currendu in societatea de agricultura din Viena se luau sub desbatere intrebarea camataritului si se cerca dupa medilocele de a infrena pe cametarii fora sufletu, ce s'a respanditul prin Austria, belindu de pe spatele bietului tieranu cate 24—60 la suta si astu-feliu aducendu-lu la sepa de lemn. In urm'a unei discussiuni interesanti, societatea a spresu dorint'a de a intreveni la guvernul pentru a se pune capetu atarora abusuri si anume prin o lege.

Forte bine; ce se dicemus inse noi, candu la noi se platesce cameta cam de comunu suta la suta, si apoi pana si 600 la 100, dupa cum se areta si in corespondint'a din nrulu preseste de langa Temisiora! Si totusi stepanirea nostra remane surda la vajetele din poporu. Pana candu inse totu asiá? . . .

* (*Date statistice despre scolele din Ungaria*). Scolari in Ungaria dupa natiunalitati sunt: Magiari, cu renegati cu totu, 704,856; Nemi 265,153; Slovaci 203,007; Romani 171,318; Serbi 33,054; Croati 26,286; Ruteni 39,592. Eri classi de scole peste totu sunt: 8,404 magiare, 3130 romane, 2184 germane, 2037 slovace, 350 serbe, 71 croate. — Din compararea acestora se vede deci, ca noi Romanii desi avem unu nr frumusielu de scole, firesc multe dora inea totu in stare primitiva, totusi in classile nostre se afla cei mai pucini

scolari. Va se dica Romanii se ingrigescu, a proportiune, mai pucinu pentru tramele co-piloru la scola. Mai multa energia si in asta privintia, carturari din poporul — Cele 146 gimnasie din Ungaria, complete si incomplete, in anul trecutu au fost cercetate de: 20,133 Magiari, 2,320 Germani, 2100 Romani, 1424 Slovaci, 389 Serbi si 254 Ruteni; er cele 47 scole reali au fost frecventate de: 5238 Magiari, 1529 Germani, 171 Slovaci, 300 Serbi, 63 Romani si 5 Ruteni!

Publicatii tacabile.

Edictu.

Maria, nascuta *Badau din Siri'a*, Vilagos, a carea de siese luni, parasandu-si pe consotiu seu *Flore Garduraru din Siri'a*, pribegesce in lume, fara a se sci unde se afla, se citeza in terminu de *unu anu si una di*, se se presentedie inaintea scaunului protopresviterului de aici, pentru ca la din contra si in absenti'a ei se va aduce de-liberatu la procesulu intentatui asupra susu numite din partea consotiuului ei.

Siri'a, 22 martiu 1876.

Scaunulu protopresviterale gr. or. alu tractului *Stria* — *Vilagos*.

Georgiu Vasilieviciu, mp.

2—3

protopopu.

CONCURS:

Prin sentint'a Venerabilelui Consistoriu de dto 15 martie 1876 st. v. Nr. 2102. B. nimicindu-se alegerea de preotu ce s'a tienutu in 10. Novembre 1874 in *Opidulu Radna*, comit. Aradului, cu eschiderea capelanului de aci *Maximil. Miclosy*, se scrie concursu nou cu terminu pana in 25 Aprilie 1876 st. v. candu va fi si alegarea.

Emolumintele suntu:

1) Una sessiune de pamantu aratoriu.

2) Deputatu, cate o mersu de cucerudiu in bombe dela 140 de case.

3) Stolele prescrise.

Recentii au se produca:

a) Testimoniu de 8 classi gimnasiali.

b) Testimoniu de teologia, si de calificatiune pentru parochia buna.

c) Atestatu de servituu de pana aci si de moralitate.

d) Cei dejá primiti in cleru, deea au testimoniu de calificatiune pentru parochia buna, si cu 6 classi gimnasiali potu recurge.

Recentii au a se presenta in vre-o Dumineca au Serbatorea in biserica, se-si arete de steritatea in cantari si servitiulu domnedieescu.

Alesulu preotu va folosi tote beneficiele usuate in parochia vacante, era capelanulu in intielesulu sentintiei kansistoriali, de va fi repusu, se va folosi numai de acele beneficie, precari le-a avutu si mai nainte din capelan'a sa.

Recursele suntu a se adresá catra comitetulu parochiale din Radna, si transpusu la Protopresviterulu tractuale in Aradu.

Radna, in 30 martiu 1876 st. v.

Comitetulu parochiale,

In co'ntielegere cu: *Ioan Ratin*,

2—3

protopres. Aradului.

Se deschide concursu pentru vacantea statiune invetiatoresa gr. or. conf. din Ed. Simandu cu terminu de alegere pe 13 mai st. vechiu 1876.

Recentii au se produca testimoniu despre absolvirea a 4 classi normali; testimoniu de calificatiune cu sporu bunu; testimoniu despre absolvirea preparandiei gr. ort., carte de botezu, si atestatu despre purtarea morale; apoi se fie versati si in limb'a magiara si se aiba cunostintia si a limbei germane.

Emolumintele suntu: 1) 300 fl, v. a. bani gata; 2) pentru bucate 70 fl, v. a.;

3) 8 orgii de lemn, din care se va incaldu si localitatea de invetiamantu; 4) pentru curatirea scolei 12 fl, v. a.; 5) pentru rechisite de scrisu 3 fl, v. a.; 6) dela immormentari, dela cei trecuti de 7 ani 40 cr, v. a. era pona la alu 7 anu 20 cr, v. a.

Pona la terminulu de alegere recurentii se se prezinte in biserica, pentru a-si areta istetimela in cantari si tipicu.

Recursele suntu a se adresá Comitetulu parochiale din Simandu si a se trameze inspectorului cer. de scole Constantin Popoviciu in Comlosiu (O. St. Anna) per uj St. Anna.

Comitetulu parochiale,
in co'ntielegere cu inspect. cercuale
2—3
Constantin Popoviciu.

Se publica concursu:

1. Pentru statiunea invetiatoresa din comun'a *Basesci*, protopopiatulu Fagetului, cu terminulu de siese septemani dela prim'a publicare. Emolumentele suntu: 300 fl v. a. in bani; cartiru cu gradina de unu jugeru catastralu.

Datu din *Basesci*, in 15 martie 1876.

2. Pentru statiunea invetiatoresa din comun'a *Petrosa*, protopopiatulu Fagetului, cu terminulu de siese septemani dela prim'a publicare. — Emolumentele suntu: 230 fl 30 cr. v. a. in bani; 4 orgii de lemn pentru incalditulu scolei; cartiru cu gradina de 1/2, jugeru.

Datu din *Petrosa* in 15 martie 1876.

3. Pentru statiunea invetiatoresa din comun'a *Dragsinesci*, protopopiatulu Fagetului, cu terminulu de siese septemae dela prim'a publicare. — Emolumentele suntu: 42 fl. v. a. 10 meti de grâu; 20 meti de curudiu; 50 lb. de sare; 50 lb. de clisa; 12 1/2 lb. de luminari; 8 orgii de lemn; cartiru cu gradina de unu jugeru.

Datu din *Dragsinesci* in 15 martie 1876.

Deci —

doritorii de a ocupá vre un'a din statiunile acestea, suntu avisati recursele loru instruite in sensulu statutului org. bisericescu, si adresate concernintelui comitetu parochiale, a-si-le substerne, subscriului pona la terminele puse.

Fagetu, in 16 martie 1876.

Din co'ntielegere cu comitetele parochiale respective:

Atanasiu Ioanoviciu, mp.
Protopresbiteru si Inspectore sco-
3—3 lariu districtualu.

Nonformu ordinatiunei Vener. Consistoriu Eparchiale gr. or. din Caransebesiu dtto 20 Fauru a. c. Nr. 2 scol. se scrie concursu pentru intregirea postuiui de invetiatoriu suplinitoru la scola confes. gr. or. romana din comun'a *Jebelu*, Cottulu Timisiului, protopresv. Jebelului, cu terminu pana in 2 mai celu vechiu a. c. in care di se va tiené si alegera.

Salariulu anuale a suplinitorului invetiatoriu e: in bani gat'a 333 fl 75 cr; 1 1/2 jugeru pamantu estravilanu si cortelu liberu cu 1/2 jugeru de gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupá acésta statiune suntu avisati, a-si tramite recusele instruite cu tote documintele prescrise in statut. org. bis. Pre onor. D. *Alesandru Ioanoviciu*, protopopu in *Zeebel*.

Jebelu, in 25 martiu 1876.
Comitetulu parochiale,
in co'ntielegere cu protopopul tractuale.

3—3